

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені О.О. БОГОМОЛЬЦЯ

“ЗАТВЕРДЖЕНО”
на методичній нараді кафедри педіатрії №4
зав. кафедри, академік НАМН України,
професор _____
В.Г. Майданник
“ _____ ” _____ 2019 р.

**ЗАВДАННЯ
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

Навчальна дисципліна	Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами та фтизіатрією
Модуль №1	Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань дитячого віку
Змістовний модуль №4	Диференційна діагностика найбільш поширених захворювань органів сечової системи у дітей. Допомога при основних невідкладних станах
Курс	6
Факультет	медичний №3
Спеціальність	педіатрія

Київ 2019

ДИФЕРЕНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА ІНФЕКЦІЙНО-ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ СЕЧОВОЇ СИСТЕМИ У ДІТЕЙ. СИНДРОМ ДИЗУРІЇ. СЕЧОВИЙ СИНДРОМ.

Теоретичні питання до заняття:

1. Визначення, класифікація мікробно-запальних захворювань сечової системи у дітей за МКХ -10 та класифікація пієлонефриту М. Я. Студенікіна, доповнена та затверджена Х з'їздом педіатрів України.
2. Диференціальна діагностика інфекцій нижніх та верхніх сечових шляхів.
3. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика та прогноз циститів у дітей.
4. Визначення, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика та прогноз пієлонефритів у дітей.
5. Визначення, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика та прогноз тубулоінтерстиціального нефриту у дітей.
6. Визначення, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика та прогноз дизметаболічних нефропатій у дітей.

1. Перерахувати основні синдроми при пієлонефриті:

- 1- _____
- 2- _____
- 3- _____
- 4- _____

2. Вказати основні клінічні порушення (синдроми) при інфекціях сечової системи, дисметаболічній нефропатії та дати їм коротку характеристику:

Інфекції сечової системи

- 1) _____
а. _____
б. _____
в. _____
г. _____
д. _____
- 2) _____
а. _____
б. _____
в. _____
г. _____
д. _____

Дисметаболічна нефропатія

- 1) _____
а. _____
б. _____
в. _____
г. _____
д. _____
- 2) _____
а. _____
б. _____
в. _____
г. _____
д. _____
- 3) _____
а. _____
б. _____
в. _____
г. _____
д. _____

3. Вказати показники загального аналізу сечі дитини у віці 1 року:

<i>Здорова дитина</i>	<i>Пієлонефрит</i>	<i>Цистит</i>
Об'єм сечі _____ мл/добу	Об'єм сечі _____ мл/добу	Об'єм сечі _____ мл/добу
Питома вага _____	Питома вага _____	Питома вага _____
pH сечі _____	pH сечі _____	pH сечі _____
Прозорість _____	Прозорість _____	Прозорість _____
Еритроцити _____ в п/з	Еритроцити _____ в п/з	Еритроцити _____ в п/з
Лейкоцити _____ в п/з	Лейкоцити _____ в п/з	Лейкоцити _____ в п/з
Кристали _____	Кристали _____	Кристали _____
Урати _____	Урати _____	Урати _____
Оксалати _____	Оксалати _____	Оксалати _____
Фосфати _____	Фосфати _____	Фосфати _____
Білок _____	Білок _____	Білок _____
Бактерії _____	Бактерії _____	Бактерії _____
Циліндри _____	Циліндри _____	Циліндри _____

4. Для дисметаболічної нефропатії характерні наступні біохімічні зміни в крові:

креатинін _____ (норма _____ ммоль/л); сечовина _____ (норма _____ ммоль/л).

5. Лікування циститу складається з:

1. _____.
2. _____.
3. _____.
4. _____.
5. _____.

6. Лікування гострого пієлонефриту складається з:

1 етап - _____. Доза _____. у дітей до 3 років складає _____ мкг/кг/добу; з 3-6 років _____ мг/добу; після 6 років _____. Курс лікування _____, кратність введення _____. Доза _____ мг/добу. Курс лікування _____.
2 етап - _____. Курс лікування _____, кратність введення _____.

8. Оцінка адекватності лікування при пієлонефриті проводиться шляхом:

_____

9. Оцінка адекватності лікування при циститі проводиться шляхом:

_____

10. Ускладнення при інтерстиціальному нефриті у дітей:

_____

11. Невідкладна допомога при гострій затримці сечі

_____

---

12. Профілактика уретриту, циститу, пієлонефриту

Основна література:

1. Вибрані питання нефрології: навчальний посібник / Є.М.Нейко, В.Я.Камінський, П.Р.Герич [та ін.]; за ред. Є.М.Нейка. – Івано-Франківськ: СІМІК, 2011. – 415 с.
2. Иванов Д.Д. Лекции по нефрологии / Д.Д.Иванов. – Донецк: Заславский А.Ю., 2010. – 194 с.
3. Руководство по нефрологии / А.И.Дядык, Л.И.Ткаченко, М.В.Хоменко [и др.]; под ред. А.И.Дядыка, Е.А.Дядык. – К.: Четверта хвиля, 2011. – 598 с.

Додаткова література:

1. Майданник В.Г. Педиатрия. Харьков, «Фолио», 2002., 1125 с.
2. Протокол лікування дітей з пієлонефритом. Наказ МОЗ України від 20.07.2005 № 365
1. Возианов А.Ф., Майданник В. Г., Бидный В. Г., Багдасарова И.В. Основы нефрологии детского возраста. – К., Книга плюс, 2002. – 348с.
2. Волосовец А. П., Кривопустов С.П. Антимикробная терапия инфекций мочевой системы у детей. Лекции для врачей. Киев, 2004., 32с.
3. Папаян А.В., Савенкова Н.Д., Клиническая нефрология детского возраста. – С.-Пб., Сотис, 1997. – 718 с.

Тема 29, 30

ДИФЕРЕНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА СПАДКОВИХ ЗАХВОРЮВАНЬ СЕЧОВОЇ СИСТЕМИ У ДІТЕЙ. ДИЗМЕТАБОЛІЧНІ НЕФРОПАТІЇ, ІНТЕРСТИЦІАЛЬНИЙ НЕФРИТ. ТУБУЛОПАТІЇ. СПАДКОВИЙ НЕФРИТ.

Теоретичні питання:

1. Провідні клінічні симптоми та синдроми при дизметаболических нефропатіях, спадкових тубулопатіях (фосфат-діабеті, синдромі Дебре-де Тоні-Фанконі, нирковому нецукровому діабеті, нирковому тубулярному ацидозі).
2. Клінічні варіанти перебігу та ускладнення при дизметаболических нефропатіях та спадкових тубулопатіях у дітей.
3. Тактика ведення хворої дитини при дизметаболических нефропатіях та спадкових тубулопатіях у дітей.

Спадковий фосфат-діабет (вітамін-Д-резистентний рахіт) – це _____

_____

Хвороба де Тоні-Дебре-Фанконі – це _____

_____

Нирковий каналцевий ацидоз (НКА) – це _____

_____

Ниркова глюкозурія (нирковий діабет) – це _____

_____

Ускладнення ренального нецукрового діабету:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

Дизметаболическі нефропатії – це _____

_____

Оксалатна нефропатія – це _____

_____

Уратна нефропатія _____

_____

_____

Ускладнення дизметаболических нефропатій:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Диференційна діагностика дизметаболических нефропатій та спадкових тубулопатій у дітей

Ознака	Оксалатна нефропатія	Уратна нефропатія	Хвороба де Тоні-Дебре-Фанконі	Нирковий ацидоз
Тип успадкування				
Недостатність ферменту				
УЗД, R-графія				
Больовий с-м				
Метеоризм				
Нудота				
Блювання				
Лихоманка				
Блідість				
Анорексія				
Поліурія				
Полідипсія				
М'язова гіпотонія				
Рахітоподібні зміни в кістках				
Остеопороз, переломи кісток				
Затримка психомоторного розвитку				
Агресивність, роздратованість				

Раннє статеве дозрівання				
Виділення з сечею				
Еритроцитурія				
Лейкоцитурія				
Протеїнурія				
циліндрурія				
Гипоізостенурія				
Метаболічний ацидоз				
Біохімія крові				
Лейкоцитоз				
↑ШОЕ				

Основна літераура:

1. Вибрані питання нефрології: навчальний посібник / Є.М.Нейко, В.Я.Камінський, П.Р.Герич [та ін.]; за ред. Є.М.Нейка. – Івано-Франківськ: СІМІК, 2011. – 415 с.
2. Иванов Д.Д. Лекции по нефрологии / Д.Д.Иванов. – Донецк: Заславский А.Ю., 2010. – 194 с.
3. Руководство по нефрологии / А.И.Дядык, Л.И.Ткаченко, М.В.Хоменко [и др.]; под ред. А.И.Дядыка, Е.А.Дядык. – К.: Четверта хвиля, 2011. – 598 с.

Додаткова літераура:

3. Майданник В.Г. Педиатрия. Харьков, «Фолио», 2002., 1125 с.
4. Протокол лікування дітей з пієлонефритом. Наказ МОЗ України від 20.07.2005 № 365
4. Возианов А.Ф., Майданник В. Г., Бидный В. Г., Багдасарова И.В. Основы нефрологии детского возраста. – К., Книга плюс, 2002. – 348с.
5. Волосовец А. П., Кривопустов С.П. Антимикробная терапия инфекций мочевой системы у детей. Лекции для врачей. Киев, 2004., 32с.
6. Папаян А.В., Савенкова Н.Д., Клиническая нефрология детского возраста. – С.-Пб., Сотис, 1997. – 718 с.

Тема 31, 32

ДИФЕРЕНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА НАБРЯКОВОГО ТА НЕФРОТИЧНОГО СИНДРОМУ. ПЕРВИННІ ТА ВТОРИННІ ГЛОМЕРУЛОНЕФРИТИ У ДІТЕЙ.

Теоретичні питання:

1. Визначення, класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика та прогноз гострого гломерулонефриту у дітей.
2. Клініко-морфологічні варіанти первинних гломерулонефритів у дітей. Диференційна діагностика гострого постстрептококового гломерулонефриту зі спадковим нефритом Альпорта, швидко прогресуючим гломерулонефритом, хворобою Берже тощо.
3. Нефротичний синдром у дітей: диференціальна діагностика, ускладнення. Клінічні варіанти перебігу хронічного гломерулонефриту у дітей.
4. Показання до біопсії нирок у дітей.
5. Тактика ведення хворої дитини при гострому та хронічному гломерулонефриті.

1. Перерахуйте клініко – лабораторні ознаки для:
Ізольованого сечового синдрому:

Нефритичного синдрому:

Нефротичного синдрому:

---

2. Основним етіологічним чинником гострого гломерулонефриту є:

---

3. Схематично відобразить основні ланки патогенезу гострого гломерулонефриту:

---

4. Що таке базисна терапія гломерулонефриту? Які препарати в себе включає?

---

5. Гормончутливий гломерулонефрит це

---

6. Гормонрезистентний гломерулонефрит це

---

7. Гормонзалежний варіант перебігу гломерулонефриту це

---

8. Хвороба Берже –

---

9. Спадковий нефрит Альпорта –

---

10. Показання до біопсії нирок у дітей:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____

Основна літераура:

1. Вибрані питання нефрології: навчальний посібник / Є.М.Нейко, В.Я.Камінський, П.Р.Герич [та ін.]; за ред. Є.М.Нейка. – Івано-Франківськ: СІМІК, 2011. – 415 с.
2. Иванов Д.Д. Лекции по нефрологии / Д.Д.Иванов. – Донецк: Заславский А.Ю., 2010. – 194 с.
3. Руководство по нефрологии / А.И.Дядык, Л.И.Ткаченко, М.В.Хоменко [и др.]; под ред. А.И.Дядыка, Е.А.Дядык. – К.: Четверта хвиля, 2011. – 598 с.

Додаткова літераура:

5. Майданник В.Г. Педиатрия. Харьков, «Фолио», 2002., 1125 с.
6. Протокол лікування дітей з пієлонефритом. Наказ МОЗ України від 20.07.2005 № 365
7. Возианов А.Ф., Майданник В. Г., Бидный В. Г., Багдасарова И.В. Основы нефрологии детского возраста. – К., Книга плюс, 2002. – 348с.
8. Волосовец А. П., Кривопустов С.П. Антимикробная терапия инфекций мочевой системы у детей. Лекции для врачей. Киев, 2004., 32с.
9. Папаян А.В., Савенкова Н.Д., Клиническая нефрология детского возраста. – С.-Пб., Сотис, 1997. – 718 с.

Тема 33

ГОСТРЕ ПОШКОДЖЕННЯ НИРОК (ГОСТРА НИРКОВА НЕДОСТАТНІСТЬ) У ДІТЕЙ. ГЕМОЛІТИКО-УРЕМІЧНИЙ СИНДРОМ.

Теоретичні питання:

1. Гостре пошкодження нирок (гостра ниркова недостатність) у дітей: етіологія, патогенез, клініко-лабораторні симптоми, диференціальна діагностика, екстрена допомога, тактика ведення хворих дітей.
2. Гемолітико-уремічний синдром.
3. Хронічна хвороба нирок у дітей: провідні клініко-лабораторні симптоми та синдроми, диференціальна діагностика, тактика лікування та профілактика..

1. Перерахуйте клініко – лабораторні симптоми для:

Гострої ниркової недостатності:

Хронічної ниркової недостатності:

Гемолітико-уремічного синдрому:

---

2. Основним етіологічним чинником гострої ниркової недостатності є:

---

3. Основним етіологічним чинником хронічної ниркової недостатності є:

---

4. Стадії гострої ниркової недостатності:

---

5. Диференційно-діагностичні критерії преренальної і ренальної ГНН

Критерії	Гостра ниркова недостатність	
	Преренальна	Ренальна
Відносна щільність сечі		
Осмолярність сечі, мосм/л		
Натрій сечі, ммоль/л		
Індекс екскреції натрія (ЕФ), %		
Азот сечовини сечі/плазми		
Креатинін сечі/креатинін плазми		
Азот сечовини крові/креатинін плазми		
Індекс ниркової недостатності		

7. Гемолітико-уремічний синдром -

Основна літераура:

1. Вибрані питання нефрології: навчальний посібник / Є.М.Нейко, В.Я.Камінський, П.Р.Герич [та ін.]; за ред. Є.М.Нейка. – Івано-Франківськ: СІМІК, 2011. – 415 с.
2. Иванов Д.Д. Лекции по нефрологии / Д.Д.Иванов. – Донецк: Заславский А.Ю., 2010. – 194 с.
3. Руководство по нефрологии / А.И.Дядык, Л.И.Ткаченко, М.В.Хоменко [и др.]; под ред. А.И.Дядыка, Е.А.Дядык. – К.: Четверта хвиля, 2011. – 598 с.

Додаткова літераура:

7. Майданник В.Г. Педиатрия. Харьков, «Фолио», 2002., 1125 с.
8. Протокол лікування дітей з пієлонефритом. Наказ МОЗ України від 20.07.2005 № 365
10. Возианов А.Ф., Майданник В. Г., Бидный В. Г., Багдасарова И.В. Основы нефрологии детского возраста. – К., Книга плюс, 2002. – 348с.
11. Волосовец А. П., Кривопустов С.П. Антимикробная терапия инфекций мочевой системы у детей. Лекции для врачей. Киев, 2004., 32с.
12. Папаян А.В., Савенкова Н.Д., Клиническая нефрология детского возраста. – С.-Пб., Сотис, 1997. – 718 с.